

La influència de la crítica post-colonialista del concepte de desenvolupament sobre les pràctiques contemporànies d'inversió de impacte.

Alumne: Maria Oliva Farriol

Tutora: Alba Torrents González

Màster de Filosofia per als Reptes Contemporanis

24 de juny de 2024

ÍNDIX

1.	RESUM	2
2.	INTRODUCCIÓ	4
3.	CONCEPTES CLAU	7
4.	METODOLOGIA	8
5.	SECCIONS CENTRALS	9
5.1	<i>Desenvolupament</i>	9
5.2	<i>Estat de la qüestió</i>	11
5.3	<i>El sector del desenvolupament internacional</i>	15
5.4	<i>Casos d'estudi</i>	16
5.5	<i>Model conceptual</i>	27
6.	CONCLUSIONS	28
7.	REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	34

1. Resum

Aquest treball investiga la influència de la crítica post-colonialista al concepte de desenvolupament sobre les pràctiques contemporànies d'inversió d'impacte. La recerca s'enfoca en tres temàtiques: feminisme, justícia climàtica i localització. Es parteix de la premissa que el desenvolupament internacional, entès com un conjunt d'iniciatives per millorar el benestar en països de baixos i mitjans ingressos, ha estat significativament modelat per les crítiques post-colonialistes al desenvolupament. Aquestes crítiques qüestionen les estructures de poder i les pràctiques que perpetuen la desigualtat global, posant èmfasi en la necessitat de perspectives locals i de la justícia social i climàtica.

El treball segueix un enfocament qualitatiu que inclou una revisió exhaustiva de la literatura, l'anàlisi de documents rellevants i l'elaboració de casos d'estudi de diverses organitzacions dins del sector de la inversió d'impacte. Aquesta metodologia permet il·lustrar l'evolució de les pràctiques del sector del desenvolupament i en particular, de la inversió de impacte.

En conjunt, el treball conclou que els reclams post-colonialistes del post-desenvolupament han impulsat un canvi significatiu en les tendències del sector del desenvolupament internacional. Aquesta influència ha promogut una evolució cap a pràctiques més inclusives, participatives i justes en el sector. La inversió de impacte està adoptant una perspectiva més holística i sostenible, promovent un model que sigui respectuós amb les realitats locals i capaç d'abordar les desigualtats globals de manera efectiva.

Per acabar, emfatitzo la necessitat de seguir treballant per descolonitzar el desenvolupament internacional. Mitjançant exemples de llenguatge, com l'ús dels termes "treball de camp" o "empoderament", senyalo que encara es normalitza i perpetua una relació desigual i de dependència.

A més, reflexiono sobre la sostenibilitat del model de desenvolupament occidental basat en el creixement i presento el concepte de decreixement. Al Nord global, el debat sobre el decreixement guanya atenció, mentre que al Sud global es discuteix la re-definició del desenvolupament amb alternatives com el "buen vivir" i els Drets de la Natura.

Finalment, plantejo la necessitat de trobar un punt de trobada entre les narratives del decreixement i les alternatives al desenvolupament al Sud, i com hauria de transformar-se l'actual sector del desenvolupament internacional.

Paraules clau:

Post-colonialisme, Post-desenvolupament, Feminisme, Justícia climàtica, Localització

2. Introducció

L'estudi de la crítica al terme desenvolupament des de la perspectiva post-colonialista és fonamental per comprendre els reptes que envolten les desigualtats globals contemporànies. De la mateixa manera, aquest estudi és fonamental per a informar una mirada crítica i constructiva a les activitats que abanderen el desenvolupament, com el sector del desenvolupament internacional.

El sector del desenvolupament internacional abasta una àmplia gamma d'organitzacions, iniciatives i activitats destinades a abordar els reptes globals i millorar el benestar de les persones arreu del món, sobretot aquelles en països de baixos i mitjans ingressos. Aquest sector ha evolucionat significativament al llarg dels anys, modelat pels canvis en les dinàmiques globals, els avanços tecnològics i els canvis en les prioritats polítiques.

Com a professional de la inversió de impacte, un sub-sector del desenvolupament internacional, en els darrers anys, he observat com els inversors reclamen de manera incremental diversitat, presència local, neutralitat en emissions de carboni i equilibri entre retorn financer i retorn social. Com a estudiant de filosofia, identifico connexions entre aquestes tendències i el pensament del post-desenvolupament. En aquest treball, argumento que l'evolució del sector del desenvolupament internacional ha estat influenciada per la crítica post-colonialista al concepte de desenvolupament. Per tal d'acotar l'àmbit d'estudi i centrar-me en la meva àrea d'expertesa, em centro en el sub-sector de la inversió de impacte.

Per una banda, diversos autors i autores han ressaltat les connotacions colonials i imperialistes que han marcat històricament el discurs i la pràctica del desenvolupament internacional. Aquesta crítica es basa en la idea que el concepte de desenvolupament, tal com es va desenvolupar després de la Segona Guerra Mundial, va ser influït per les ideologies i les agendes de les potències colonials i imperialistes, i va ser utilitzat com a eina per perpetuar el control i la dominació sobre les regions colonitzades. En aquest sentit, la crítica argumenta que aquesta aproximació al desenvolupament va dificultar la veritable independència de les nacions colonitzades.

Per exemple, l'historiador guyanès Walter Rodney argumenta que les polítiques econòmiques i comercials europees van empobrir intencionadament les colònies africanes i van impedir el

seu desenvolupament autònom. Afirmar que el concepte de desenvolupament havia estat instrumentalitzat per a justificar aquesta explotació (Rodney, 1972). Arturo Escobar, antropòleg colombià, argumenta que el desenvolupament és una construcció eurocèntrica que impulsa les agendes occidentals i pot tenir conseqüències negatives per a les cultures i les economies locals (Escobar, 1995). Edward Said, intel·lectual palestino-americà, també aborda la relació entre la representació i el poder en el context del desenvolupament. Argumenta que les representacions de les societats no occidentals com a necessitats de desenvolupament van servir per a justificar la dominació i l'exploració (Said, 1978). Shalmali Guttal, pensadora i activista índia, critica les estratègies de desenvolupament global ressaltant que sovint són coercitives i inadequades, marginant les veus locals i tenint conseqüències negatives en termes socials i ambientals (Guttal, 2007). Aquests autors i autores, junt amb molts altres, han contribuït a la crítica del terme desenvolupament i han qüestionat la seva aplicació universal sense tenir en compte les històries i les realitats locals. Les seves obres han estat influents en el camp de la teoria post-colonial i del post-desenvolupament.

El corrent de pensament sobre el post-desenvolupament desafia l'enteniment occidental tradicional del desenvolupament com un procés lineal i universal que implica el creixement econòmic, la modernització i la millora de les condicions de vida en els països de menors ingressos. És una crítica a les visions tradicionals del desenvolupament econòmic i social, que sovint es basen en l'expansió del capitalisme i el creixement econòmic com a mitjans per millorar la vida de les persones i les comunitats. El post-desenvolupament proposa alternatives i destaca la importància de considerar les realitats i les necessitats locals en lloc d'imposar models de desenvolupament globalitzats.

D'altra banda, el desenvolupament internacional com a sector ha evolucionat significativament al llarg dels anys, modelat pels canvis en les dinàmiques globals, els avanços tecnològics i els canvis en les prioritats polítiques.

La perspectiva filosòfica de l'evolució del desenvolupament internacional és rellevant per a comprendre les arrels de les tendències emergents en l'àmbit de la inversió de impacte i és fonamental per a la formulació de pràctiques conscients i significatives. En aquest sentit, no només implica l'examinació crítica de les dinàmiques post-colonialistes que s'han perpetuat en el discurs del desenvolupament, sinó que també requereix una profunda reflexió sobre com aquestes influències històriques, filosòfiques i culturals configuren les tendències actuals en

els mercats d'inversió. Desxifrar aquesta connexió ofereix l'oportunitat de generar coneixement que informi la construcció de pràctiques que busquin superar les injustícies associades amb les pràctiques de desenvolupament històricament colonials. L'objectiu últim, doncs, és mobilitzar i desplegar capital i recursos amb coherència i sentit, incorporant una perspectiva informada pel passat, amb la intenció de contribuir a la construcció d'un paradigma d'inversió que sigui just, participatiu, sostenible i respectuós.

Les crítiques post-colonialistes són extenses i multidimensionals. Pensadors i pensadores han enfocat la qüestió des d'angles molt diversos. Per tal d'estructurar la recerca, proposo una pregunta central que es desglossa en tres sub-preguntes específiques que ens ajudaran a explorar els diferents aspectes clau de la influència post-colonialista. La pregunta principal és: en quina mesura les crítiques post-colonialistes al concepte de desenvolupament influencien i configuren les pràctiques contemporànies d'inversió d'impacte?

En primer lloc, em proposo examinar com ha incidit la intersecció del post-colonialisme i el feminisme en la mobilització de capital en el context de la inversió d'impacte. Amb aquesta primera sub-pregunta, busco generar connexions entre el corrent de pensament i el moviment en auge de la inversió amb perspectiva de gènere.

En segon lloc, és essencial considerar com el concepte de justícia climàtica derivat de la crítica post-colonialista influencia el canvi de paradigma actual en la inversió d'impacte. Analitzo les tendències de finançament sostenible des de la noció de justícia global a través de, per exemple, el concepte de la responsabilitat històrica.

Finalment, valoro com la crítica post-colonialista ha nodrit la tendència de la localització en el món de la inversió d'impacte. Aquesta sub-pregunta em permetrà explorar l'impacte de les estratègies locals i comunitàries en la configuració de les pràctiques d'inversió, endinsant-me en les dimensions de participació, autonomia i preservació cultural per tal de comprendre la tendència.

A través d'aquestes preguntes, es pretén oferir una visió holística i detallada de com les crítiques post-colonialistes influeixen i modelen el camp de la inversió d'impacte en l'actualitat.

3. Conceptes clau

Aquest treball s'ha articulat a través de diversos conceptes clau. Per començar, cal introduir breument el post colonialisme. Aquest és un camp d'estudi acadèmic que examina les conseqüències històriques, culturals i socials del colonialisme i l'imperialisme. S'enfoca en la manera com les societats que van ser colonitzades han estat influenciades per les potències colonials i de com aquestes influències continuen afectant el món actual. El post colonialisme analitza les dinàmiques de poder, resistència i identitat, destacant les veus i experiències dels pobles colonitzats i treballant per desmantellar les narratives colonials hegemòniques.

Un altre concepte clau per al treball és el post-desenvolupament. Aquesta és una perspectiva crítica que qüestiona les idees tradicionals de desenvolupament econòmic i social, especialment aquelles que es basen en models occidentals. Argumenta que el concepte de desenvolupament sovint perpetua relacions de poder desiguals i ignora les realitats i necessitats locals. En lloc de seguir un camí de desenvolupament preestablert, el post-desenvolupament promou formes alternatives de pensar i actuar que respectin la diversitat cultural, la sostenibilitat ecològica i les veus dels grups marginats (Escobar, 1995).

També cal definir la inversió de impacte. Es consideren inversions de impacte aquelles realitzades amb la intenció de generar un impacte social i ambiental positiu i mesurable juntament amb un retorn financer (Global Impact Investing Network).

Entre els diferents objectius de impacte que poden tenir les inversions, hi ha la igualtat de gènere. Aquest tipus concret de inversió de impacte es denomina inversió amb perspectiva de gènere. Aquesta estratègia d'inversió considera proactivament les qüestions de gènere i busca generar un impacte positiu en la igualtat de gènere i en l'empoderament de les dones. Aquest enfocament pot incloure la inversió en empreses liderades per dones, que promouen la igualtat de gènere en el lloc de treball, o que ofereixen productes i serveis que beneficien les dones i les nenes (British International Investment).

Durant el treball, em referiré diverses vegades a la justícia climàtica. Aquest concepte busca abordar les desigualtats i les injustícies socials derivades del canvi climàtic, posant èmfasi en les seves repercussions sobre les comunitats més vulnerables. Aquesta perspectiva reconeix que les persones i les regions que han contribuït menys al canvi climàtic sofreixen les seves

conseqüències de manera desproporcionada, mentre que les més responsables tenen més recursos per adaptar-se i mitigar els seus efectes. La justícia climàtica implica la necessitat d'actuar per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle, adaptar-se als impactes inevitables del canvi climàtic i garantir que les polítiques i les accions siguin equitatives i inclusives (MIT Climate Portal).

Per últim, també em referiré diverses vegades al concepte de localització en el sector del desenvolupament. Aquest concepte defineix la tendència cap a un desenvolupament dirigit localment. Es refereix al procés en què els actors locals - individus, comunitats, xarxes, organitzacions, entitats privades i governs - defineixen les seves agendes, desenvolupen solucions i aporten la capacitat, el lideratge i els recursos per fer de les solucions una realitat (USAID).

4. Metodologia

El treball seguirà un enfocament qualitatiu, que permet una exploració detallada de les preguntes de recerca proposades. Aquest tipus d'enfocament és idoni per entendre els matisos i les complexitats dels temes estudiats.

En primer lloc, es realitzarà una revisió exhaustiva de la literatura existent per comprendre l'estat de la qüestió sobre les teories post-colonials, les perspectives feministes, els conceptes de justícia climàtica i les tendències de localització en la inversió d'impacte. Aquest pas és fonamental perquè permet identificar les principals aportacions teòriques i empíriques en aquests camps, així com les oportunitats per a noves aportacions, assegurant que la recerca es fonamenti sobre una base sòlida de coneixement existent.

A continuació, es recopilaran i analitzaran documents rellevants, incloent informes d'inversió, casos d'estudi, polítiques de desenvolupament i comunicacions d'organitzacions internacionals i institucions financeres. L'objectiu d'aquesta anàlisi documental és construir una mirada crítica sobre la narrativa dominant en aquests documents i identificar representacions concretes dels arguments del treball. L'anàlisi permetrà elaborar diversos casos d'estudi sobre organitzacions de tipologies diferents. Aquest pas és clau per identificar els lligams entre les corrents teòriques i les tendències pràctiques.

Un altre pas important en la metodologia és la proposta d'un model conceptual que mostri les conclusions del treball, representant les interconnexions identificades entre el post-colonialisme i la inversió d'impacte. El model conceptual serveix com una eina per a sintetitzar i comunicar de manera clara les relacions complexes entre les teories estudiades i les pràctiques observades, facilitant la comprensió dels resultats per part de diferents audiències.

Finalment, es realitzarà una reflexió crítica sobre els resultats obtinguts, destacant les limitacions de l'estudi i proposant direccions per a futures investigacions. Aquesta reflexió permet contextualitzar els resultats, identificant les implicacions pràctiques i teòriques de la recerca, reconeixent les limitacions per assegurar que les conclusions siguin vistes amb la deguda precaució, i suggerint vies de recerca futures que puguin aprofundir o ampliar els resultats obtinguts.

Aquest enfocament metodològic assegura una exploració rigorosa i comprensiva de les qüestions de recerca, integrant perspectives teòriques i empíriques per oferir una visió holística i detallada de com les crítiques post-colonialistes del concepte de desenvolupament influeixen i modelen el camp de la inversió d'impacte.

5. Seccions centrals

5.1 Desenvolupament

És molt complicat donar una única definició al concepte de desenvolupament. Per a molts, el desenvolupament és l'estratègia mitjançant la qual els països pobres han de modernitzar-se i viure com els països més rics. Per a d'altres, és un discurs inventat per Occident per a la dominació cultural de les societats no occidentals que cal denunciar com a tal, més enllà dels seus efectes econòmics. En general, com a enteniment comú, el desenvolupament s'ha convertit en un reflex d'aspiracions a una vida digna i justa, emmarcada pels Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. En conjunt, com defineix Arturo Escobar (D'Alisa, Demaria, & Kallis, 2014), el desenvolupament és un procés històric recent que implica aspectes socials, econòmics, polítics i culturals.

El concepte de desenvolupament no va existir en la seva connotació actual fins a finals de la dècada de 1940, quan el "desenvolupament econòmic" es va associar al procés per obrir el camí per a la replicació a les "zones subdesenvolupades" de les condicions que caracteritzen les

nacions industrialitzades (a grans trets, agricultura tècnica, urbanització, industrialització i adopció de valors moderns. El concepte es remunta al període colonial tardà en alguns contextos (com en la Llei de desenvolupament colonial britànic de 1929 i alguns esquemes de "desenvolupament comunitari" a Àfrica als anys trenta), com a procés explícit i sovint planificat per a erradicar la pobresa. No obstant, el concepte de desenvolupament va ser producte de les grans reordenacions que es van produir al final de la Segona Guerra Mundial i la creació del vast aparell institucional que incloïa les institucions de Bretton Woods i les agències de planificació de la majoria de les capitals del sud global. El desenvolupament, doncs, era l'estratègia per excel·lència per dur a terme la modernització de l'anomenat Tercer Món (Escobar 1995; Rist 1997). El ressorgiment de la preocupació clàssica per l'acumulació de capital a finals de la dècada de 1940 amb l'economia del creixement de Harrod i Domar relacionant el creixement amb l'estalvi i la inversió va ser un altre pilar important del procés pel qual el desenvolupament es va establir fermament i es va associar amb creixement des d'aleshores.

Segons Arturo Escobar (D'Alisa, Demaria, & Kallis, 2014), durant les últimes dècades, la conceptualització del desenvolupament a les ciències socials ha viscut tres moments principals, corresponents a tres orientacions teòriques contrastades: la teoria de la modernització als anys 50 i 60, amb les seves teories del creixement afins; Teoria de la dependència d'inspiració marxista i perspectives relacionades als anys 60 i 70; i les crítiques al desenvolupament com a discurs cultural als anys noranta i als anys 2000. La teoria de la modernització va inaugurar un període de certesa en la ment de molts teòrics i elits mundials, basat en els efectes beneficiosos del capital, la ciència i la tecnologia. Aquesta certesa va patir un primer cop amb la teoria de la dependència, que sostenia que les arrels del subdesenvolupament es trobaven en la connexió entre la dependència externa dels països pobres dels rics i l'explotació interna dels pobres per part dels rics dins dels països, i no en la suposada manca de capital, tecnologia o valors moderns dels països. Per als teòrics de la dependència, el problema no era tant amb el desenvolupament com amb el capitalisme i, per tant, defensaven les formes socialistes de desenvolupament, mantenint intacta la suposició del creixement. A partir de la dècada de 1980, un nombre creixent de crítics culturals a moltes parts del món van qüestionar la idea mateixa del desenvolupament. Van analitzar el desenvolupament com un discurs d'origen occidental que funcionava com un mecanisme poderós per a la producció cultural, social i econòmica del Tercer Món (Escobar 1995; Rist 1997). Aquests tres moments es poden classificar segons els paradigmes arrel dels quals van sorgir: teories liberals, marxistes i post-estructuralistes,

respectivament. Malgrat les superposicions i les combinacions eclèctiques, diu Arturo Escobar, alguna versió del paradigma de la modernització continua informant la majoria de les posicions en l'actualitat.

Tot i que les anàlisis post-estructuralistes eren menys conegudes que les crítiques marxistes, és important destacar-les aquí, atès que implicaven un qüestionament radical dels supòsits culturals bàsics del desenvolupament, inclòs el creixement, i com a tals eren importants en les primeres teories del decreixement a Itàlia i França. Aquestes crítiques van arribar a la majoria d'edat amb la publicació el 1992 d'un volum col·lectiu editat per Wolfgang Sachs, *The Development Dictionary*. El llibre començava dient "Els darrers quaranta anys es poden anomenar l'edat del desenvolupament. Aquesta època està arribant a la seva fi. És moment d'escriure el seu obituari" (Sachs, ed. 1992: 1). Si el desenvolupament hagués mort, què vindria després? Alguns van començar a parlar d'una "era post-desenvolupament" com a resposta a aquesta pregunta.

5.2 Estat de la qüestió

Post-desenvolupament

Els pensadors post-colonialistes, des de figures com Walter Rodney, Arturo Escobar, fins a Edward Said, han realitzat una crítica profunda als fonaments eurocèntrics que subratllen el concepte de desenvolupament. Argumenten que aquesta noció ha estat instrumentalitzada per justificar la dominació colonial i les desigualtats globals (Rodney, 1972). Aquesta crítica ha desencadenat una revisió crucial dels paradigmes de desenvolupament, obrint pas a una mirada més matitzada i reflexiva sobre aquesta qüestió.

The Post-development Reader, va llançar el projecte de donar contingut a aquesta noció (Rahnema i Bawtree 1997). Alguns teòrics del decreixement, en particular Latouche, van contribuir a difondre aquesta perspectiva al Nord. Les reaccions a tots els costats de l'espectre polític i acadèmic han continuat des d'aleshores, donant lloc a un debat vibrant que reunia professionals i acadèmics de moltes disciplines i camps.

El post-desenvolupament es va entendre generalment com una època en què el desenvolupament ja no seria el principi organitzador central de la vida social. D'aquesta manera, es relaciona amb altres dos imaginaris emergents, el del post-capitalisme (qüestionar la capacitat del capitalisme d'ocupar plenament i naturalment l'economia, amb la visualització

concomitant d'una sèrie de pràctiques econòmiques diverses) i el post- o decreixement (descentrant el creixement a partir de la definició tant de l'economia com de la vida social).

Enfocant-nos en la perspectiva post-colonial, alguns dels autors esmentats ofereixen perspectives diverses, però interconnectades, sobre el concepte de desenvolupament. Said, en la seva obra "Orientalisme", resalta com les representacions occidentals han estat utilitzades per justificar i perpetuar la dominació colonial (Said, 1978). Aquesta reflexió s'alinea amb les crítiques de Rodney i Escobar, els quals subratllen com el concepte de desenvolupament ha estat emprat com a eina de control i explotació.

A una altra banda de la reflexió, Amartya Sen, en "Desenvolupament com a llibertat", proposa una visió alternativa del desenvolupament, posant l'èmfasi en la llibertat individual com a pedra angular del progrés (Sen, 1999). Aquesta perspectiva divergeix de la tradicionalment centrada en l'economia i el creixement material. Sachs, a través de "The Development Dictionary", s'associa a aquesta reavaluació conceptual, congregant una sèrie de contribucions que redefeixen els termes vinculats al desenvolupament (Sachs, 1992).

Per comprendre les dinàmiques post-colonials, els treballs de Young i Wainwright són essencials. Young, a "Post-colonialism: A Very Short Introduction", explora les relacions de poder que perduren després de la colònia, subratllant com aquests patrons poden influir en les estratègies de desenvolupament contemporànies (Young, 2003). D'altra banda, Wainwright, en "Decolonizing Development", aprofundeix en com el poder colonial ha penetrat profundament en les comunitats indígenes, i com connectar les seves lluites locals amb els processos de desenvolupament pot ser un pas cap a una perspectiva més justa i inclusiva (Wainwright, 2008).

La crítica també s'ha estès a les estratègies globals de desenvolupament. Tant Guttal com Mansuri & Rao aborden les fallades i coercions intrínseques en moltes d'aquestes estratègies (Guttal, 2007; Mansuri & Rao, 2013). A més, Mohanty destaca la importància de considerar la intersecció entre el feminisme i el post-colonialisme, tant en teoria com en pràctica, per abordar de manera efectiva les desigualtats estructurals (Mohanty, 2003).

Finalment, el treball de Villanueva suggereix una transició cap a una nova manera d'enfocar les pràctiques d'inversió. Planteja la necessitat imperiosa de descolonitzar la riquesa i reajustar les pràctiques d'inversió per tal de restablir l'equilibri i reduir les disparitats perpetuades per les

antigues dinàmiques colonials (Villanueva, 2018). Aquesta proposta convergeix amb les crítiques més àmplies al concepte de desenvolupament, ja que qüestiona les mateixes bases sobre les quals es fonamenten les pràctiques econòmiques contemporànies.

Perspectives feministes

Les contribucions de pensadors com Chandra Talpade Mohanty (Mohanty, 1988) i Nandini Gunewardena (Gunewardena, 2007) il·lustren l'urgent necessitat de prendre en consideració les dimensions de gènere i donar veu a les dones en les estratègies d'inversió per aconseguir un impacte social i econòmic més profund i durador.

Mohanty, en el seu treball, es planteja les connexions vitals entre el feminisme, el post-colonialisme i les pràctiques de solidaritat global, subratllant la necessitat imperiosa de descolonitzar la teoria feminista per tal de capturar la complexitat dels reptes que enfronten les dones (Mohanty, 1988). Aquesta visió s'alinea amb l'exploració de Gunewardena, qui analitza com les dinàmiques de gènere es teixeixen amb la globalització, posant de manifest la manera en què les polítiques econòmiques poden tenir un impacte diferencial en homes i dones (Gunewardena, 2007).

A més, Dube ofereix una perspectiva fascinant i interseccional en la seva anàlisi de la Bíblia des d'una òptica post-colonial i feminista (Dube, 2000). Aquest enfocament en la religió com a part integrant de les estructures colonials i patriarcals destaca la necessitat de desplegar una visió més àmplia i inclusiva en l'anàlisi dels rols de gènere en diferents contextos culturals i socials.

En conjunt, aquestes obres subratllen la importància crítica de reconèixer les diversitats de les experiències de les dones, descolonitzar les teories feministes i ajustar les polítiques econòmiques i socials per tal de reflectir amb precisió les complexitats de les realitats de les dones en entorns post-colonials globalitzats.

Perspectives de la justícia climàtica

Les obres d'autors com Eric B. Weiss (Weiss, 2002) i Edgar Villanueva (Villanueva, 2020) ens il·lustren sobre la imperiosa necessitat d'abordar les desigualtats històriques que s'han perpetuat en la responsabilitat del canvi climàtic. Weiss, des d'una perspectiva legal internacional, examina la justícia climàtica, especialment en relació amb els drets de les futures generacions,

subratllant la urgència d'actuar ara per evitar danys irreparables en el futur (Weiss, 2002). Aquest enfocament convergeix amb les reflexions de Villanueva, el qual posa èmfasi en la necessitat d'una redistribució equitativa dels recursos i la responsabilitat per abordar els desafiaments ambientals contemporanis (Villanueva, 2020).

Posner i Weisbach (Posner & Weisbach, 2010), a través del seu treball, aprofundeixen en els conceptes i la història que envolten la justícia climàtica, analitzant com les accions passades han contribuït al canvi climàtic i com aquesta responsabilitat es reflecteix en el present. Així mateix, les reflexions de Gaard, explorant les interseccions entre el feminisme i l'ecologia, posen en relleu com les dinàmiques de poder afecten els impactes ambientals, evidenciant que les qüestions ambientals no només són qüestions de ciència, sinó també de justícia social.

De manera similar, DeLoughrey i Handley (DeLoughrey & Handley, 2015) ofereixen una perspectiva única, explorant com les narratives literàries sobre l'entorn poden ser vehicles per a la crítica post-colonial. Aquesta aproximació ens recorda que la comprensió del canvi climàtic i la justícia ambiental no només requereix d'arguments científics i legals, sinó també d'un anàlisi profund de les narratives i les representacions culturals que configuren les nostres percepcions i accions.

En resum, aquestes obres aborden la qüestió de la justícia climàtica des de diverses perspectives, des dels marcs legals i històrics fins als anàlisis eco-feministes i culturals, enriquint la nostra comprensió i plantejant vies de resposta més inclusives i eficaces davant aquest repte climàtic.

Perspectives de la localització

Les investigacions de Gillian McCann i Stephen McCloskey (McCann & McCloskey, 2010) posen de manifest com la tendència cap a la localització en la inversió d'impacte ha enriquit la comprensió de les realitats locals, impulsant projectes d'inversió més ajustats al context i amb un impacte positiu en les comunitats. Aquesta aproximació ha contribuït a una visió més completa i sensible dels reptes i les oportunitats que sorgeixen en els entorns específics de les comunitats destinatàries. Tanmateix, també s'ha alertat sobre la necessitat de gestionar amb precaució aquesta localització per evitar replicar les relacions de poder preexistents, assegurant que els beneficis de la inversió es distribueixin de manera equitativa i inclusiva (Mansuri & Rao, 2013).

Les reflexions de Mansuri i Rao (Mansuri & Rao, 2013) sobre la participació local en el desenvolupament posen de relleu com una implicació activa de les comunitats pot conduir a pràctiques de desenvolupament més efectives, desafiant els enfocaments centralitzats i fomentant la co-creació de solucions més sostenibles i significatives. Així mateix, Villanueva (Villanueva, 2018) destaca la importància de descolonitzar la riquesa i reconèixer les perspectives indígenes en la configuració de les pràctiques d'inversió, assenyalant la necessitat d'una visió més inclusiva i respectuosa en aquest àmbit.

A través de la seva obra col·lectiva, McCann i McCloskey aborden qüestions fonamentals en els estudis de desenvolupament, incloent-hi la necessitat d'entendre a fons les realitats locals i reconèixer la diversitat de perspectives en la presa de decisions (McCann & McCloskey, 2010). D'altra banda, McEwan (McEwan, 2011) explora les teories i pràctiques post-colonials aplicades al desenvolupament, posant un èmfasi especial en la consideració de la localització com a element central. Aquest enfocament subratlla la importància de contextualitzar les estratègies de desenvolupament en els contextos específics on s'implementen, evitant les solucions genèriques i promocionant un enfocament més respectuós i col·laboratiu.

En conjunt, aquests autors recalquen la importància crítica de considerar les realitats i les perspectives locals en l'àmbit de la inversió d'impacte, fomentant una aproximació més holística i inclusiva per abordar els desafiaments socials i ambientals contemporanis.

Post-data

Havent explorat les tres temàtiques per separat, identifico idees en comú. Entre totes les perspectives, hi ha un fil conductor centrat en la necessitat de desafiar les relacions de poder preexistents nascudes del privilegi. Poder colonial-colònia, occident-sud global, home-dona, home-terra, població colonitzadora, població indígena.

En totes les veus estudiades, identifico un reclam perquè la part privilegiada faci un pas enrere i escolti, empatitzi.

5.3 El sector del desenvolupament internacional

Històricament, els esforços de desenvolupament internacional es van centrar principalment en proporcionar ajuda humanitària i assistència a països que es recuperaven de conflictes o

desastres naturals. En les últimes dècades, ha sorgit un èmfasi creixent en el desenvolupament sostenible, que abasta el creixement econòmic, la inclusió social i la sostenibilitat ambiental. Amés, el sector ha anat integrant innovacions com l'adopció d'enfocaments participatius, l'ús de la tecnologia per al desenvolupament i un major èmfasi en les aliances i la col·laboració. Per últim, s'ha produït un canvi cap a la gestió basada en resultats i un èmfasi en mesurar i avaluar l'impacte de les intervencions de desenvolupament.

El nombre total d'empleats en el sector de desenvolupament internacional és difícil de quantificar amb precisió degut a la seva naturalesa diversa. Entre agències governamentals, organitzacions no governamentals (ONG), institucions multilaterals, empreses consultores, institucions de recerca i fundacions filantròpiques, impliquen milions de persones arreu del món.

En el context del sector de desenvolupament internacional, la inversió d'impacte ha guanyat importància com a enfocament complementari a l'ajuda tradicional i la filantropia. Proporciona una manera d'apalancar capital i expertesa del sector privat per donar suport a iniciatives de desenvolupament sostenible. Els inversors d'impacte poden invertir en sectors com l'energia renovable, les micro-finances, l'habitatge assequible, la salut, i l'agricultura, amb l'objectiu de generar resultats positius tant socials com ambientals, en paral·lel a obtenir un retorn financer. La inversió d'impacte juga un paper vital adreçant buits en el finançament, mobilitzant recursos addicionals i promocionant solucions innovadores a reptes complexos. S'alinea amb el canvi més ampli cap al desenvolupament sostenible i ofereix noves oportunitats de col·laboració entre els sectors públic, privat i sense ànim de lucre. No obstant, planteja qüestions sobre la mesura, la responsabilitat i l'equilibri entre els rendiments financers i l'impacte social.

5.4 Casos d'estudi

Per tal d'exemplificar les tendències observades, selecciono diversos casos d'estudi de tipologies diferents: organitzacions públiques, fundacions corporatives privades i organitzacions civils sense ànim de lucre. També selecciono organitzacions de diferent origen i lideratge. És a dir, algunes d'origen local als països on treballen, i algunes d'origen estranger. D'aquesta manera, podré identificar diferències i punts comuns en l'evolució de les organitzacions.

5.4.2.1 UNDP

El Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (UNDP) és l'agència líder de l'ONU dedicada a eradicar la pobresa i reduir les desigualtats a través del desenvolupament sostenible. L'UNDP treballa en 170 països, oferint suport per construir institucions responsables, inclusives i capaces de proporcionar serveis a la seva població. Es financia principalment mitjançant contribucions voluntàries dels Estats membres de l'ONU, així com donacions de governs, organitzacions multilaterals i entitats del sector privat.

L'UNDP ha estat criticada en el passat per adoptar un enfocament condescendent en els seus programes de desenvolupament. Aquestes crítiques provenen tant de fonts acadèmiques com de la societat civil. Per exemple, James Ferguson, en el seu llibre "The Anti-Politics Machine", critica les intervencions desenvolupamentistes, incloent les de l'UNDP, per la seva tendència a imposar solucions externes sense tenir en compte les dinàmiques i necessitats locals (UNDP). A més, informes d'avaluació interns han reconegut que algunes iniciatives no eren sostenibles i no estaven adequadament adaptades a les condicions locals, posant en relleu una manca de participació efectiva de les comunitats beneficiàries (UNDP Human Development Reports, 2010).

En els darrers anys, l'UNDP ha evolucionat per adoptar un enfocament més participatiu i sensible a les necessitats locals, integrant metodologies que involucren activament les comunitats en la planificació i implementació dels projectes. Un exemple és la creació dels "laboratoris d'acceleració" que fomenten la co-creació de solucions amb les comunitats locals. Aquesta evolució ha estat reconeguda per diverses institucions i experts en desenvolupament, que han senyalat una major inclusivitat i adaptabilitat en les seves iniciatives recents. Altres informes independents d'organitzacions com el Overseas Development Institute (ODI) han reconegut els esforços de l'UNDP per millorar la sostenibilitat i l'impacte a llarg termini dels seus programes mitjançant un major enfocament en el context local i la participació comunitària (UNDP).

La incorporació de metodologies participatives i la valoració de les solucions locals per part de l'UNDP reflecteixen una resposta a aquestes crítiques, reconeixent la necessitat de desmantellar pràctiques paternalistes i fomentar l'autonomia de les comunitats. Aquestes crítiques reflecteixen moltes de les qüestions analitzades del pensament post-colonialista i del post-desenvolupament.

Per exemple, l'UNDP ha adoptat un enfocament feminista més integral en els seus programes, promovent la igualtat de gènere com a part fonamental del desenvolupament sostenible. Iniciatives com el "Gender Equality Seal" han certificat empreses i organitzacions pel seu compromís amb la igualtat de gènere, fomentant pràctiques empresarials que empoderen les dones i promouen la seva participació en l'economia.

L'UNDP també ha adoptat un enfocament de justícia climàtica que reconeix la responsabilitat diferenciada i les capacitats diverses dels països per abordar el canvi climàtic. El programa "Climate Promise" ajuda els països a establir i complir compromisos climàtics amb un enfocament inclusiu que involucra les comunitats locals. Aquestes accions asseguren que els països més afectats pel canvi climàtic, sovint els menys responsables de les emissions globals, rebin suport per implementar solucions sostenibles i justes.

A més, l'UNDP ha establert laboratoris d'acceleració en més de 60 països per experimentar amb solucions locals als desafiaments del desenvolupament. Aquests laboratoris utilitzen mètodes de co-creació amb les comunitats locals per assegurar que les intervencions siguin rellevants i efectives. Això promou una participació autèntica i empodera les comunitats per ser part activa en el seu desenvolupament. Aquest enfocament participatiu ha estat reconegut per diverses organitzacions i experts en desenvolupament com una millora significativa en les pràctiques de l'UNDP.

5.4.2.2 Shell Foundation

La Shell Foundation és una organització benèfica global fundada l'any 2000 per la companyia petrolera Royal Dutch Shell. La seva missió és abordar desafiaments socials i ambientals a gran escala relacionats amb l'energia i la mobilitat, enfocant-se en els països en desenvolupament. La fundació treballa en col·laboració amb diverses organitzacions i empreses per crear solucions sostenibles que millorin la qualitat de vida i promoguin el desenvolupament econòmic. Es financia principalment a través de fons proporcionats per Royal Dutch Shell, així com altres donacions i col·laboracions amb entitats públiques i privades.

Shell Foundation ha rebut crítiques per ser condescendent, especialment en els seus primers anys d'activitat. Diverses organitzacions de la societat civil i analistes de desenvolupament han assenyalat que algunes de les seves iniciatives reflectien una actitud paternalista ja que les

solucions eren imposades sense una participació adequada de les comunitats locals. Crítiques específiques inclouen la percepció que els projectes eren massa centrats en les necessitats i interessos de Shell més que en les necessitats reals de les comunitats beneficiàries.

En resposta a les crítiques, Shell Foundation s'ha esforçat per evolucionar cap a un enfocament més inclusiu i col·laboratiu. Això inclou la implementació de projectes que són co-dissenyats amb les comunitats locals i altres parts interessades per assegurar que les solucions siguin adaptades a les necessitats específiques del context local. Aquest canvi d'enfocament ha estat reconegut per diversos analistes i institucions de desenvolupament, que han reconegut la fundació per millorar la seva transparència i responsabilitat social. Per exemple, informes independents i avaluacions han destacat les millores en la manera com la fundació treballa amb socis locals i la seva adaptació a les realitats del terreny.

La transformació de les pràctiques de la Shell Foundation es pot vincular al pensament post-colonialista i a les crítiques del post-desenvolupament, que advoquen per una major inclusivitat i respecte per les veus i les necessitats locals. Aquestes crítiques argumenten que els models de desenvolupament tradicionals sovint perpetuen estructures de poder desiguals i imposen solucions externes sense considerar adequadament les perspectives locals. En resposta a aquestes idees, la Shell Foundation ha adoptat pràctiques més participatives i ha buscat col·laborar més estretament amb les comunitats locals, reconeixent la importància de l'autonomia i l'empoderament local en els projectes de desenvolupament .

La Shell Foundation ha implementat programes específics per promoure l'empoderament de les dones, reconeixent el seu paper crucial en el desenvolupament sostenible. Això inclou projectes que busquen millorar l'accés de les dones a recursos energètics nets i assequibles, així com iniciatives que fomenten l'emprenedoria femenina.

En termes de justícia climàtica, la Shell Foundation ha posat un major èmfasi en projectes que aborden els impactes del canvi climàtic de manera equitativa. Això inclou el suport a tecnologies d'energia renovable i solucions de mobilitat sostenible que redueixen les emissions de carboni i milloren la resiliència de les comunitats vulnerables als efectes del canvi climàtic.

La fundació ha millorat significativament la seva aproximació a la participació local, assegurant que les comunitats tenen una veu activa en el disseny i implementació dels projectes.

Aquest canvi ha implicat la creació de mecanismes per a la participació comunitària efectiva i la col·laboració amb organitzacions locals per assegurar que els projectes siguin rellevants i sostenibles.

5.4.2.3 Root Capital

Root Capital és una organització sense ànim de lucre que proporciona capital, formació i accés a mercats a empreses agrícoles petites i mitjanes en zones rurals d'Àfrica, Amèrica Llatina i el sud-est asiàtic. La seva missió és fomentar la prosperitat rural i la resiliència de les famílies agrícoles, centrant-se en aquelles comunitats amb accés limitat a serveis financers i mercats. Des de la seva fundació el 1999, Root Capital ha prestat més de 1.85 mil milions de dòlars per millorar les condicions de vida de més de 10 milions de persones de famílies agrícoles.

En els darrers anys, Root Capital ha adoptat un enfocament més inclusiu i col·laboratiu, assegurant que les comunitats amb les que treballen tinguin una veu activa en el disseny i la implementació dels projectes. Això inclou programes de formació específica per a dones i joves, i la promoció de pràctiques agrícoles sostenibles que respectin el coneixement local i les necessitats específiques de cada comunitat.

Diverses organitzacions i experts en el sector del desenvolupament han reconegut aquests esforços. Per exemple, Root Capital ha estat destacat per la seva capacitat per integrar perspectives locals i augmentar la participació comunitària en els seus projectes, fet que ha millorat l'efectivitat i la sostenibilitat dels seus esforços.

L'evolució les estratègies de finançament i les pràctiques de participació local de Root Capital reflecteixen una comprensió més profunda de la necessitat de desmantellar relacions de poder colonialistes i de promoure models de desenvolupament que siguin més inclusius i respectuosos amb les realitats locals. Aquest enfocament s'alinea amb les crítiques post-colonialistes que demanen una major autonomia i participació de les comunitats locals en el disseny i implementació de projectes de desenvolupament.

Root Capital ha implementat programes específics per promoure la igualtat de gènere, com la iniciativa Women in Agriculture (WAI), que des del 2012 ha invertit 621 milions de dòlars en empreses inclusives en termes de gènere i liderades per dones. Això ha transformat la vida de

centenars de milers de dones en economies en desenvolupament, millorant les seves habilitats financeres i agrícoles.

Root Capital ha prioritzat la justícia climàtica, enfocant-se en finançar pràctiques agrícoles sostenibles que ajudin les comunitats a adaptar-se al canvi climàtic. Han proporcionat crèdits per a la regeneració del sòl i l'ús de fertilitzants orgànics, ajudant així a capturar emissions de carboni i protegir els boscos vulnerables. Aquest enfocament és crític, ja que les comunitats rurals són sovint les més afectades pels impactes del canvi climàtic.

Root Capital assegura que les comunitats locals participin activament en el disseny i implementació dels projectes a través de serveis de consultoria financera i de gestió. Això ha resultat en una millora significativa en les pràctiques agrícoles sostenibles i en la capacitat de les empreses per adaptar-se i prosperar en contextos rurals desatesos.

5.4.2.4 Grameen Bank

Grameen Bank és una institució de microfinances fundada per Muhammad Yunus a Bangladesh el 1983. La seva missió és proporcionar préstecs petits a persones amb ingressos baixos, especialment dones, per fomentar l'autoocupació i reduir la pobresa. Els préstecs són destinats a activitats generadores d'ingressos com la cria de bestiar, el comerç i l'artesanía. Es finança principalment a través de dipòsits dels seus clients, fons del banc central de Bangladesh i vendes de bons, garantits pel govern de Bangladesh.

Grameen Bank ha rebut crítiques de diversos acadèmics i activistes que argumenten que els microcrèdits poden perpetuar les estructures de poder existents i crear una dependència del deute en lloc de promoure una veritable autonomia econòmica. Els microcrèdits, inicialment celebrats com una eina poderosa per combatre la pobresa i fomentar l'emprenedoria en països en desenvolupament, han estat objecte de diverses crítiques amb el pas del temps. Una de les principals crítiques és que, en lloc de treure la gent de la pobresa, poden atrapar els prestataris en un cicle de deute, ja que les taxes d'interès sovint són elevades i els préstecs petits poden no ser suficients per generar un canvi econòmic significatiu. A més, s'ha assenyalat que moltes institucions de microfinances prioritzen el benefici sobre el benestar dels seus clients, adoptant pràctiques agressives de cobrament i pressionant els prestataris de manera innecessària. Un altre aspecte problemàtic és que els microcrèdits sovint no aconsegueixen arribar als sectors més pobres de la població, ja que moltes persones no compleixen amb els requisits per accedir-

hi o tenen por de no poder pagar-los. També hi ha hagut preocupacions sobre la manca de suport i formació adequada per als emprenedors, deixant-los sense les habilitats necessàries per gestionar els seus negocis de manera eficient. Tot plegat, aquestes crítiques suggereixen que, tot i que els microcrèdits poden tenir un potencial impacte positiu, cal una regulació més estricta i un enfocament més centrat en el desenvolupament sostenible i la capacitació dels prestataris per tal que puguin complir realment la seva promesa original.

Les crítiques als microcrèdits tenen una relació significativa amb les perspectives post-colonials i post-desenvolupament. Des d'una perspectiva post-colonial, els microcrèdits poden ser vistos com una continuació de les dinàmiques de poder i control que caracteritzaven l'era colonial. En lloc de promoure una autèntica independència econòmica, els microcrèdits poden perpetuar la dependència dels països en desenvolupament envers institucions financeres globals, sovint basades en el Nord Global, que dicten les condicions dels préstecs. Aquestes institucions, malgrat les bones intencions declarades, poden replicar relacions de dominació on els beneficiaris dels préstecs esdevenen subjugats per les condicions estrictes i les elevades taxes d'interès.

Pel que fa al post-desenvolupament, aquesta perspectiva crítica les formes convencionals de desenvolupament que imposen models econòmics occidentals als països del Sud Global, sovint sense tenir en compte els contextos culturals, socials i econòmics locals. Els microcrèdits, segons aquesta visió, formen part d'una agenda de desenvolupament que tracta de solucionar la pobresa a través d'estratègies de mercat neoliberals que no aborden les causes estructurals de la pobresa. Així, en comptes de promoure autèntiques formes locals de desenvolupament sostenible, els microcrèdits podrien reforçar sistemes de desigualtat i explotació.

En resum, des de les perspectives post-colonials i post-desenvolupament, els microcrèdits no només fallen en la seva promesa d'alleujar la pobresa, sinó que també poden perpetuar estructures de poder inequitàtives i dependència econòmica, qüestionant així l'eficàcia i la justícia d'aquestes pràctiques financeres.

Per abordar aquestes crítiques, Grameen Bank ha adaptat els seus programes per ser més flexibles i sensibles a les necessitats dels prestataris. Han implementat sistemes de terminis de pagament més adaptables per als agricultors, permetent-los pagar la major part del préstec després de la collita, i han creat grups d'estalvi per donar suport als membres en moments de

necessitat personal. Aquesta evolució ha estat reconeguda per diverses institucions i experts en microfinances, que han destacat la capacitat de Grameen Bank per adaptar-se a les realitats locals i millorar l'eficàcia dels seus préstec.

L'evolució de Grameen Bank, i les microfinances en general, es pot vincular al pensament post-colonialista i a la crítica del post-desenvolupament. Les adaptacions fetes per l'organització reflecteixen un esforç per desmantellar les relacions de poder asimètriques i per promoure una major autonomia i capacitat entre els seus prestataris.

Grameen Bank ha estat una organització pionera en l'empoderament econòmic de les dones, amb més del 90% dels seus préstecs destinats a dones. Aquesta estratègia ha demostrat tenir un impacte positiu en la millora del poder de decisió de les dones dins les seves llars i comunitats, contribuint així a la igualtat de gènere i a l'empoderament femení.

Tot i que Grameen Bank no té un enfocament específic en justícia climàtica, els seus préstecs per a activitats agrícoles sostenibles i la promoció de pràctiques agrícoles millorades tenen un impacte indirecte en la resiliència climàtica de les comunitats rurals. Aquestes pràctiques ajuden a augmentar la productivitat agrícola i a mitigar els efectes del canvi climàtic a nivell local.

Grameen Bank fomenta una alta participació local a través dels seus grups de préstecs i estalvis, que estan formats per membres de la comunitat que es donen suport mútuament en la gestió dels seus préstecs i estalvis. Aquesta estructura comunitària ajuda a assegurar que els préstecs s'utilitzin de manera efectiva i que les necessitats locals siguin considerades en la planificació i implementació de les seves activitats

5.4.2.5 BRAC

BRAC (originalment Bangladesh Rural Advancement Committee) és una de les ONG més grans del món, fundada el 1972 per Sir Fazle Hasan Abed a Bangladesh. Treballa en diversos sectors, incloent educació, salut, desenvolupament econòmic i social, i microfinances. Es finança a través de donacions internacionals, subvencions i ingressos generats per les seves pròpies empreses socials.

BRAC ha rebut crítiques similars a les de Grameen Bank, especialment en el context dels seus programes de microcrèdits. Alguns crítics argumenten que els seus programes poden reforçar les estructures de poder existents i crear dependència del deute en lloc de fomentar una veritable autonomia econòmica.

BRAC ha fet esforços significatius per integrar les veus locals en el disseny i implementació dels seus programes. Això inclou la participació activa de les comunitats en la presa de decisions i l'adaptació dels programes a les necessitats específiques locals. Les seves pràctiques d'inclusió comunitària reflecteixen un esforç per desmantellar les relacions de poder asimètriques i per promoure una major autonomia i empoderament entre els seus beneficiaris. Aquest enfocament s'alinea amb les crítiques que argumenten que els models tradicionals de desenvolupament sovint perpetuen estructures de poder colonialistes i no tenen en compte les realitats locals .

BRAC ha implementat programes específics per promoure la igualtat de gènere, incloent iniciatives d'educació per a nenes i programes de salut reproductiva. Aquests esforços han tingut un impacte significatiu en la millora de l'educació i la salut de les dones a Bangladesh.

BRAC ha desenvolupat programes per abordar la justícia climàtica, incloent iniciatives d'agricultura sostenible i resiliència climàtica per a les comunitats rurals. Aquests programes ajuden a les comunitats a adaptar-se als efectes del canvi climàtic i a mitigar els seus impactes a través de pràctiques agrícoles millorades i sostenibles.

BRAC fomenta la participació local a través dels seus programes comunitaris, que involucren activament les comunitats en la presa de decisions i en la implementació de les activitats. Aquest enfocament assegura que els programes estiguin alineats amb les necessitats locals i que siguin més efectius i sostenibles a llarg termini.

5.4.2.4 One Acre Fund

One Acre Fund és una organització sense ànim de lucre que proporciona eines, formació i serveis financers a petits agricultors de l'Àfrica subsahariana. L'objectiu és augmentar les seves collites i ingressos, millorant la seguretat alimentària i la resiliència climàtica. One Acre Fund ofereix llavors de qualitat, fertilitzants, formació agrícola i assegurances contra riscos climàtics, amb l'objectiu de duplicar els ingressos dels agricultors per cada acre plantat. Es

finança a través de donacions, subvencions i ingressos generats pels serveis que proporciona als agricultors.

One Acre Fund ha rebut algunes crítiques des de la perspectiva post-colonialista. Algunes crítiques assenyalen que l'organització, tot i les bones intencions, pot actuar de manera paternalista, oferint solucions imposades des de fora en lloc de desenvolupar estratègies completament arrelades en les comunitats locals.

En línia amb la resta del sector, One Acre Fund també ha adoptat un enfocament més inclusiu, augmentant la participació de les comunitats locals en el disseny i la implementació dels seus projectes. Això inclou la creació de programes de formació específica per a dones i joves, així com la promoció de pràctiques agrícoles sostenibles que respecten el coneixement local.

One Acre Fund ha implementat programes específics per promoure la igualtat de gènere, com la iniciativa de gènere, que des del 2012 ha ajudat a millorar les habilitats financeres i agrícoles de les dones, augmentant la seva participació i lideratge en l'agricultura. L'organització ha proporcionat formació a més de 3,835 dones des del 2021 .

One Acre Fund prioritza la justícia climàtica mitjançant la promoció de pràctiques agrícoles sostenibles, com la plantació d'arbres i l'ús de fertilitzants orgànics. Aquests esforços ajuden les comunitats a adaptar-se al canvi climàtic, augmentant la resiliència dels petits agricultors davant els impactes climàtics. Han llançat estratègies climàtiques a llarg termini per ajudar els agricultors a mantenir i millorar la salut del sòl i la productivitat agrícola.

One Acre Fund assegura que les comunitats locals participen activament en el disseny i implementació dels projectes. Aquest enfocament participatiu ha millorat significativament les pràctiques agrícoles sostenibles i la capacitat de les empreses agrícoles per adaptar-se i prosperar en contextos rurals desatesos. L'organització treballa estretament amb governs locals i altres actors per assegurar que les seves intervencions responen a les necessitats i prioritats locals.

5.4.2.5 Bill & Melinda Gates Foundation

La Bill & Melinda Gates Foundation és una de les organitzacions filantròpiques més grans del món, fundada l'any 2000 per Bill Gates i Melinda French Gates. La seva missió és lluitar contra

les majors desigualtats globals, enfocant-se en àrees com la salut global, el desenvolupament agrícola, la igualtat de gènere i l'educació. La fundació treballa per millorar la salut i les oportunitats de vida de les persones en països en desenvolupament, així com per garantir que les persones amb menys recursos als Estats Units tinguin accés a oportunitats d'èxit. Es finança principalment mitjançant les donacions dels seus fundadors, amb Bill Gates i Melinda French Gates aportant més de 59.5 mil milions de dòlars des de la seva creació fins al 2023. També utilitza instruments financers innovadors.

La fundació ha evolucionat adoptant enfocaments més inclusius i col·laboratius, escoltant les veus del Sud Global i integrant les necessitats i perspectives locals en els seus programes. Per exemple, Melinda French Gates ha reconegut que abordar la desigualtat de gènere i les seves interseccions amb altres problemes globals, com el canvi climàtic i les finances internacionals, és crucial per entendre i solucionar aquests reptes de manera més efectiva.

La fundació promou innovacions en salut adaptades als contextos locals i el finançament de programes que permeten als països de baixos ingressos desenvolupar i implementar les seves pròpies solucions. En aquest sentit, ha adoptat pràctiques que reflecteixen una comprensió més profunda de les relacions de poder i de la necessitat d'empoderar les comunitats locals. Això es veu en el seu suport a sistemes de salut més resilient i la seva aposta per solucions financeres que permetin als països de baixos ingressos invertir en les seves pròpies prioritats de desenvolupament.

La fundació ha fet de la igualtat de gènere una prioritat central, finançant programes que empoderen les dones i nenes a través de l'accés a l'educació, la salut i les oportunitats econòmiques. Aquest enfocament es reflecteix en les seves iniciatives per reduir les morts maternes i augmentar l'accés a les vacunes contra el càncer de coll uterí en països de baixos ingressos.

La fundació reconeix la interconnexió entre la salut global i el canvi climàtic, finançant projectes que ajuden les comunitats vulnerables a adaptar-se als impactes climàtics i millorar la seva resiliència. Aquests esforços inclouen suport a tecnologies de salut innovadores que poden ajudar a mitigar els efectes del canvi climàtic a les regions més afectades.

La fundació ha millorat significativament en la integració de la participació local en els seus projectes. Això es veu en la seva col·laboració amb governs locals i organitzacions comunitàries per assegurar que les intervencions siguin rellevants i sostenibles, respectant les perspectives i necessitats locals.

5.5 Model conceptual

El següent gràfic resumeix els vincles identificats en aquest treball entre els reclams post-colonialistes del post-desenvolupament en els àmbits del feminisme, la justícia climàtica i localització, i les tendències del sector del desenvolupament internacional.

Una de les principals crítiques del post-desenvolupament és la necessitat de descolonitzar el la teoria feminista, argumentant que les teories i pràctiques de desenvolupament han estat dominades per perspectives occidentals que sovint ignoren les veus i els coneixements de les dones indígenes i locals. Aquesta crítica ha conduït a una major integració de criteris més complexes de gènere i inclusió social en les iniciatives de desenvolupament. Les inversions amb perspectiva de gènere han augmentat, reconeixent les desigualtats de gènere com a barreres significatives per al desenvolupament sostenible. Aquestes inversions no només busquen la participació econòmica de les dones sinó també desafiar les estructures de poder que perpetuen la dominació, alineant-se així amb la crítica post-colonialista que demana una revisió de les jerarquies establertes.

A més, els reclams post-colonialistes posen èmfasi en la justícia social i ambiental, destacant la necessitat de reconèixer i abordar les desigualtats històriques i contemporànies derivades del

colonialisme i del desenvolupament imposat. Això ha influït en la integració de criteris de justícia climàtica en les pràctiques de desenvolupament internacional. Les iniciatives de desenvolupament evolucionen a reconèixer la responsabilitat històrica dels països desenvolupats en el canvi climàtic i la necessitat de donar suport a les comunitats més vulnerables, que sovint pateixen les conseqüències de manera desproporcionada. Aquest enfocament garanteix que les polítiques climàtiques no només siguin efectives, sinó també equitatives. La inversió de impacte al Sud Global s'enfoca més en la resiliència i adaptació climàtica que en la mitigació.

El post-desenvolupament també defensa una major participació i autonomia local, argumentant que les comunitats locals han de tenir un paper central en els processos de desenvolupament. Això ha resultat en una tendència cap a la localització en el sector del desenvolupament internacional. Les organitzacions ara asseguren que els projectes de desenvolupament s'adaptin a les realitats locals, evitant la replicació de relacions de poder preexistents. Aquest enfocament implica la prioritització del talent local i de les empreses liderades per persones locals, així com la participació activa de les comunitats en el disseny i implementació de projectes, garantint així que les solucions siguin rellevants i sostenibles.

Finalment, la crítica post-colonialista al desenvolupament com a progrés lineal ha portat a un major èmfasi en la transparència i la rendició de comptes en les organitzacions de desenvolupament. Aquesta tendència reflecteix una consciència creixent de la necessitat de pràctiques de desenvolupament ètiques i alineades amb els objectius de justícia social i ambiental. Les organitzacions estan sota una pressió creixent per ser transparents i responsables, assegurant que les seves operacions respectin els principis de sostenibilitat i inclusió.

6. Conclusions

En conjunt, les meves conclusions són que els reclams post-colonialistes del post-desenvolupament han impulsat un canvi significatiu en les tendències del sector del desenvolupament internacional. Aquesta influència ha promogut una evolució cap a pràctiques més inclusives, participatives i justes en el sector. La inversió de impacte està adoptant una perspectiva més holística i sostenible, promovent un model que sigui respectuós amb les realitats locals i capaç d'abordar les desigualtats globals de manera efectiva.

Tal i com s'ha identificat en els casos d'estudi, l'evolució de les organitzacions d'inversió d'impacte cap a models més col·laboratius i empoderadors és una resposta molt alineada a les crítiques post-colonialistes. Adoptant perspectives feministes, localitzades i de justícia climàtica, aquestes organitzacions estan abordant de manera més efectiva les necessitats i desafiaments de les comunitats del Sud Global. Aquestes pràctiques no només milloren la rellevància i la sostenibilitat de les iniciatives de desenvolupament, sinó que també contribueixen a desmantellar les estructures de poder desiguals i promouen un desenvolupament més just i inclusiu.

L'anàlisi de les fundacions privades i les organitzacions sense ànim de lucre mostren diferències significatives en la seva evolució, especialment quan es consideren la perspectiva del post-desenvolupament. Les fundacions privades sovint tenen accés a recursos més abundants i poden actuar amb major flexibilitat. No obstant això, han estat objecte de crítiques per la seva tendència a imposar solucions des de dalt, sense una comprensió profunda de les necessitats locals. Aquesta dinàmica pot perpetuar relacions de poder desiguals i una perspectiva condescendent, on els donants actuen com a salvadors sense considerar l'agència de les comunitats locals.

Per contra, les organitzacions sense ànim de lucre tendeixen a estar més arrelades en les comunitats que serveixen, promovent un enfocament més participatiu i col·laboratiu. Això les fa més sensibles a les dinàmiques locals i capaces de respondre de manera més adequada a les necessitats específiques de les poblacions beneficiàries.

La comparació entre organitzacions nascudes en països desenvolupats i aquelles nascudes en països en desenvolupament revela algunes diferències en la seva evolució. Les organitzacions de països desenvolupats sovint porten amb elles pràctiques i paradigmes que reflecteixen les seves pròpies experiències i perspectives, cosa que pot resultar en una imposició de solucions no adaptades a les realitats locals. Aquestes organitzacions poden ser percebudes com condescendents, ja que les seves intervencions sovint no consideren prou les estructures socials, culturals i econòmiques locals.

En canvi, les organitzacions nascudes en països en desenvolupament solen tenir una comprensió més profunda de les necessitats i desafiaments locals. Aquests actors estan millor

posicionats per promoure solucions endògenes que reflecteixin les dinàmiques locals i fomentin una participació genuïna de les comunitats. La seva evolució tendeix a ser més alineada amb les crítiques post-desenvolupament, que emfatitzen la importància de la localització i l'empoderament de les comunitats locals per evitar la perpetuació de relacions de dependència i desigualtat.

Tanmateix, tal i com s'ha vist en el cas de Grameen Bank, una ONG del Sud Global, aquestes organitzacions també són vulnerables a perpetuar les dinàmiques de poder pre-existents. Aquesta revelació desfà la hipòtesi de que les organitzacions locals trenquen amb les dinàmiques criticades pel post-desenvolupament.

El llenguatge

Com a professional del sector, considero que queda molt camí per recórrer en la descolonització del desenvolupament internacional. Un dels àmbits que em resultes més obvis o explícits és el llenguatge. Per exemple, quan els inversors visiten projectes al sud global, ho anomenen “treball de camp”. A nivell històric i cultural, el terme “treball de camp” té arrels en disciplines com l'antropologia i la sociologia, on sovint s'ha associat amb l'estudi de cultures “altres”, sovint de manera paternalista o colonialista. Això pot suggerir una relació desigual on el Nord global s'ubica com a observador i el Sud global com a objecte d'estudi. La terminologia, potser sense voler-ho, estableix una jerarquia. El terme pot implicar que les persones o les comunitats del Sud global són simplement un “camp” per a la investigació o la inversió, més que socis iguals amb qui col·laborar. Això reforça un desequilibri de poder i perpetua una narrativa d'inferioritat. Referir-se a aquestes visites com a “visites de projecte” sembla molt més objectiu, descriptiu i adequat.

Un altre concepte que es menciona molt en el sector és “l'empoderament”. L'ús del terme també pot ser percebut com condescendent en alguns contextos, especialment quan inversors del Nord global el fan servir en relació amb comunitats del Sud global. El terme “empoderament” pot implicar que una part (normalment del Nord global) té el poder i la capacitat de “donar” poder a una altra part (normalment del Sud global), suggerint una relació de superioritat i inferioritat. La història de la intervenció i ajuda internacional sovint ha estat marcada per dinàmiques de poder desiguals, on les comunitats del Sud global són vistes com a necessitades de salvació o ajuda del Nord global. L'ús de “empoderament” pot perpetuar aquesta narrativa de dependència. Sovint, les iniciatives etiquetades com a “empoderament”

no tenen en compte el coneixement, la resiliència i les capacitats ja existents en les comunitats locals. Això pot ser vist com una manca de reconeixement i respecte per les fortaleces i les aspiracions locals.

Créixer o decreïxer

A partir d'aquest treball, he reflexionat més enllà de la qüestió de la influència del pensament del post-desenvolupament en la inversió de impacte. M'he qüestionat el model en si, la recepta occidental, el creixement. Si el desenvolupament tal i com l'entendem només passa per la recepta del creixement, quina sostenibilitat global ens espera? I si promovem el creixement verd o sostenible com a solució, és just que exigim a l'Àfrica que només funcioni amb energia renovable, alentint les oportunitats econòmiques per a la seva població?

És inevitable, doncs, plantejar el concepte de decreixement. La teoria del decreixement és un marc teòric i un moviment social que promou la reducció deliberada i controlada de l'activitat econòmica per assolir una sostenibilitat ambiental i un benestar social més gran. Aquesta teoria neix com a resposta crítica al paradigma dominant del creixement econòmic il·limitat, que es basa en l'augment continu de la producció i el consum com a camí cap al progrés i la prosperitat. Els defensors del decreixement sostenen que aquest model de creixement perpetu és insostenible, tant ecològicament com socialment, i que cal repensar fonamentalment les nostres economies i estils de vida.

Des d'un punt de vista ecològic, la teoria del decreixement subratlla la finitud dels recursos naturals del planeta. L'extracció i ús desmesurat d'aquests recursos per mantenir el creixement econòmic no només esgota els béns naturals, sinó que també provoca greus impactes ambientals, com el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, la contaminació de l'aire i l'aigua, i la degradació dels sòls. Aquestes conseqüències ambientals posen en risc la capacitat de la Terra per sostenir la vida humana i la de moltes altres espècies.

Des d'un punt de vista social, els propostes del decreixement argumenten que el creixement econòmic no garanteix el benestar de totes les persones. Tot i que l'augment del PIB pot associar-se amb una millora en alguns indicadors de desenvolupament, també genera desigualtats significatives. En moltes economies, el creixement ha beneficiat principalment una petita elit, mentre que grans segments de la població segueixen patint pobresa i exclusió social.

A més, el creixement basat en el consum exacerbant les desigualtats pot augmentar l'estrès, les malalties mentals i la desintegració comunitària.

La teoria del decreixement proposa una transició cap a una economia que redueixi la seva escala i es centri en la qualitat de vida en lloc de la quantitat de béns produïts i consumits. Això implica una sèrie de canvis estructurals i culturals. En termes econòmics, es promou la redistribució del treball i la riquesa, així com la reducció de la jornada laboral, per tal d'assegurar que més persones tinguin accés a ocupació i recursos suficients per a una vida digna. En termes culturals, el decreixement advoca per un canvi de valors, cap a una societat que prioritzi la cooperació, la comunitat i el benestar col·lectiu per sobre del consumisme individualista.

Una part fonamental del moviment del decreixement és la crítica a la ideologia del creixement com a única via cap al progrés. Això inclou qüestionar el paper de la tecnologia i la innovació en la resolució dels problemes ambientals, ja que sovint es confia en solucions tècniques que permeten continuar amb els mateixos patrons de creixement i consum. En lloc d'això, es proposa una transformació més profunda que impliqui canvis en els estils de vida i les estructures socials.

Aquesta transformació cap al decreixement no significa tornar a una economia primitiva o de subsistència, sinó més aviat avançar cap a una economia més equitativa i sostenible. Això pot incloure la promoció d'iniciatives com l'agroecologia, les energies renovables a petita escala, les economies locals i solidàries, i la disminució de la dependència de mercats globals que sovint són explotadors i destructius.

La teoria del decreixement, doncs, ofereix una visió alternativa a l'actual model econòmic dominant, destacant la necessitat de viure dins dels límits ecològics del nostre planeta i de promoure una societat més justa i equilibrada. Tot i els desafiaments que això implica, els defensors del decreixement creuen que és possible i necessari per assegurar un futur sostenible i pròsper per a totes les persones.

Mentre que al Nord Global el debat acadèmic i polític sobre el decreixement està rebent una atenció creixent, al Sud Global encara no és així. D'una banda, alguns argumenten que almenys alguns sectors han de créixer (per exemple, la salut, l'educació, fins i tot els mitjans de

subsistència). D'altra banda, els debats crítics al Sud estan més directament relacionats amb la redefinició del desenvolupament. Arturo Escobar senyala una reactivació important del debat sobre el desenvolupament, especialment a Amèrica Llatina, durant els anys. L'estat d'ànim actual és "buscar alternatives en un sentit més profund, és a dir, amb l'objectiu de trencar amb les bases culturals i ideològiques del desenvolupament, fent sorgir altres imaginaris, objectius i pràctiques" (Gudynas i Acosta 2011).

Dues àrees clau de debat i activisme són les nocions del "buen vivir" (benestar col·lectiu) i els Drets de la Natura. Aquest debat és paral·lel a les discussions sobre el canvi de model de civilització i les transicions a models postextractivistes.

Quin podria ser el punt de trobada entre les narratives del decreixement i les transicions al Nord i les alternatives al desenvolupament al Sud? Quin rol hi podria tenir i com s'hauria de transformar l'actual sector del desenvolupament internacional?

Limitacions i futures direccions de recerca

Una de les limitacions principals de l'estudi és la mida de la mostra. La investigació es basa en un nombre limitat de casos d'estudi, la qual cosa pot no ser representativa de la totalitat del sector. Ampliar la mostra a més organitzacions i regions geogràfiques podria proporcionar una visió més completa. Tot i que l'enfocament qualitatiu permet una comprensió profunda dels temes tractats, la inclusió d'elements quantitius podria enriquir l'anàlisi, proporcionant dades mesurables sobre l'impacte de les crítiques post-colonialistes en les pràctiques d'inversió d'impacte. Les conclusions extretes podrien ser específiques dels casos d'estudi seleccionats i no aplicables a altres contextos o sectors. A més, l'evolució de les pràctiques observades pot variar significativament en funció de factors locals i regionals que no s'han explorat a fons.

L'estudi es centra en tendències actuals i recents, però podria beneficiar-se d'una anàlisi històrica per comprendre millor l'evolució de les pràctiques d'inversió d'impacte al llarg del temps. Tot i que es posa èmfasi en la necessitat de perspectives locals, l'estudi podria aprofundir més en les opinions i experiències de les comunitats afectades per les pràctiques d'inversió d'impacte per validar les conclusions extretes. A més, integrar perspectives de diverses disciplines com l'economia, la sociologia i les ciències polítiques enriquiria l'anàlisi i oferiria una comprensió més completa i matisada dels temes tractats.

La recerca podria expandir-se per tal de donar resposta als potencials punts de trobada entre les narratives del decreixement i les transicions al Nord i les alternatives al desenvolupament al Sud. Mentre que l'objectiu d'aquest treball ha estat generar la connexió entre les corrents de pensament i la pràctica, el següent pas podria ser involucrar a experts, professionals i acadèmics de l'àmbit per tal d'elaborar propostes pràctiques per a la transformació del sector.

Aquestes propostes pràctiques donarien respostes concretes a l'objectiu últim: mobilitzar i desplegar capital i recursos amb coherència i sentit, incorporant una perspectiva informada pel passat, amb la intenció de contribuir a la construcció d'un paradigma d'inversió que sigui just, participatiu, sostenible i respectuós.

7. Referències bibliogràfiques

- D'Alisa, G., Demaria, F., & Kallis, G. (Eds.). (2014). Degrowth: A Vocabulary for a New Era. New York: Routledge.*
- DeLoughrey, E., & Handley, G. B. (2015). Post-colonial Ecologies: Literatures of the Environment.*
- Dhingra, N. (2015). Leaving Women Behind: Modern Families, Outdated Laws.*
- Dube, M. W. (Ed.). (2000). Post-colonial Feminist Interpretation of the Bible.*
- Escobar, A. (1995). Encountering Development: The Making and Unmaking of the Third World. Princeton: Princeton University Press.*
- Gaard, G. (Ed.). (1997). Ecofeminism: Women, Animals, Nature.*
- Gudynas, E., & Acosta, A. (2011). La crítica al desarrollo y la buena vida como utopía. En Buen Vivir: Entre utopía y política (pàg. 77-100). Quito, Ecuador: Fundación Friedrich Ebert.*
- Gunewardena, N. (Ed.). (2007). Gender and Globalization: A Feminist Perspective.*
- Guttal, S. (2007). Globalisation. Development in Practice, 17(4-5), 523-531.*
- Kallis, G. (2018). Degrowth. Newcastle upon Tyne: Agenda Publishing.*
- Latouche, S. (2009). Farewell to Growth. Cambridge: Polity Press.*
- Mansuri, G., & Rao, V. (2013). Localizing Development: Does Participation Work?.*
- McCann, G., & McCloskey, S. (Eds.). (2010). From the Local to the Global: Key Issues in Development Studies.*
- McEwan, C. (2011). Post-colonialism and Development: Theory and Practice.*
- Mohanty, C. T. (1988). Under Western Eyes: Feminist Scholarship and Colonial Discourses.*

- Mohanty, C. T. (2003). *Feminism Without Borders: Decolonizing Theory, Practicing Solidarity*.
- Moraña, M. (2008). *Coloniality at Large: Latin America and the Post-colonial Debate*.
- Posner, E., & Weisbach, D. (2010). *Climate Justice: History and Key Concepts*.
- Rahnema, M., & Bawtree, V. (Eds.). (1997). *The Post-Development Reader*. London: Zed Books.
- Rist, G. (1997). *The History of Development: From Western Origins to Global Faith*. London: Zed Books.
- Rodney, W. (1972). *How Europe Underdeveloped Africa*.
- Sachs, W. (Ed.). (1992). *The Development Dictionary: A Guide to Knowledge as Power*. London: Zed Books.
- Said, E. (1978). *Orientalism*.
- Sen, A. (1999). *Development as Freedom*.
- Villanueva, E. (2018). *Decolonizing Wealth: Indigenous Wisdom to Heal Divides and Restore Balance*.
- Villanueva, E. (2020). *Decolonizing Wealth: Indigenous Wisdom to Heal Divides and Restore Balance*.
- Wainwright, J. (2008). *Decolonizing Development: Colonial Power and the Maya*.
- Weiss, E. B. (2002). In *Fairness to Future Generations: International Law, Common Patrimony, and Intergenerational Equity*.
- Weiss, E. B. (2019). *Climate Change and the Rights of Future Generations: Intergenerational Justice in International Law*.
- Young, R. J. C. (2003). *Postcolonialism: An Historical Introduction*.